

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 52
hallituksen esityksen johdosta laiksi liikevaihtoverolain 16 ja
27 §:n muuttamisesta sekä laiksi eräistä vakuutusmaksuista suori-
ritettavasta verosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunta on 26 päivänä syyskuuta 1989 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistele-
vasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o
115 laiksi liikevaihtoverolain 16 ja 27 §:n
muuttamisesta sekä laiksi eräistä vakuutus-
maksuista suoritettavasta verosta annetun lain
3 §:n muuttamisesta.

Liikevaihtoverolain 16 §:n mukaan liikevaihtoveron määrä on 16 prosenttia myynnin verotusarvosta. Tavarahan maahantuonnissa, jossa vero lasketaan tavarahan liikevaihtoverottomasta arvosta, liikevaihtovero on 19,05 prosenttia tullausarvosta. Liikevaihtovero on 19,05 prosenttia myös silloin, kun liikevaihtoveroa suoritetaan ulkomaalaisen Suomessa tekemästä työsuorituksesta.

Liikevaihtoveroa on 26 päivänä toukokuuta 1989 annetulla lailla korotettu väliaikaisesti puolella prosenttiyksiköllä. Laki on voimassa 1 päivän kesäkuuta 1989 ja 30 päivän marraskuuta 1989 välisen ajan.

Hallitus ehdottaa, että liikevaihtovero korotettaisiin vuoden 1989 joulukuun alusta lukien 17 prosenttiin. Tavarahan maahantuonnissa ja ulkomaalaisen Suomessa tekemässä veronalaisessa työsuorituksessa vero olisi 20,48 prosenttia.

Pysyvästi voimassa olevassa liikevaihtoverolaissa veron määrä on 16 prosenttia. Samansuuruisia veroa kannetaan eräistä vakuutusmaksuista. Liikevaihtoveron ja vakuutusmaksuveron määrät ovat liikevaihtoveron väliaikaista korotusta lukuun ottamatta olleet samansuuruiset. Hallitus ehdottaa, että myös vakuutusmaksuvero korotettaisiin 16 prosentista 17 prosenttiin. Koska osa vakuutusmaksuista velotetaan vuosittain, vakuutusmaksuvero ehdotetaan korotettavaksi vasta vuoden 1990 alusta lukien.

Kumpaankin lakiehdotukseen sisältyy lisäksi

erityisiä voimaantulosäännöksiä. Liikevaihtoverolain muuttamista koskevan lain voimaantulosäännöksen 3 momenttiin ehdotetaan sisällytettäväksi säännös, jonka mukaan korotettua verokantaa sovellettaisiin niihin vuokraeriin, jotka on veloitettu tai jotka ovat kertyneet lain voimaantulon jälkeisiltä vuokrakausilta. Koska ehdotettu muutos merkitsee muutosta vakiintuneeseen verotuskäytäntöön, tulisi sopimusosapuolille varata mahdollisuus sopeutua uuteen käytäntöön. Tämän vuoksi hallitus ehdottaa, että korotettua verokantaa sovellettaisiin vasta niihin vuokraeriin, jotka on veloitettu tai jotka ovat kertyneet 1 päivästä tammikuuta 1991 tai sen jälkeiseltä vuokrakaudelta.

Eräistä vakuutusmaksuista suoritettavasta verosta annetun lain muuttamista koskevaa lakia ehdotetaan sovellettavaksi myös sellaisiin vakuutusmaksuihin, jotka perustuvat ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin vakuutus sopimuksiin. Jotta vakuutus sopimusten osapuolilla olisi mahdollisuus varautua ehdotettuun muutokseen, hallitus ehdottaa, että korotettua veroa sovellettaisiin vasta 1 päivästä toukokuuta 1990 alkaen kertyneisiin ja maksettuihin vakuutusmaksuihin, jotka perustuvat ennen 1 päivää tammikuuta 1990 tehtyihin vakuutus sopimuksiin.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset tarkoituksenmukaisiksi. Hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen valiokunta on päättänyt asettua puoltamaan hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset muuttamattomina.

Helsingissä 13 päivänä lokakuuta 1989

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa varapuheenjohtaja Luttinen, jäsenet Ajo, Hämäläinen (osittain), Isohookana-Asunmaa (osittain), Kettunen, Laaksonen, Lahti-Nuuttila (osittain), Malm (osittain), Mattila, Ranta (osittain), Rusanen

(osittain), Sasi, Tenhiälä (osittain), Viljanen ja Vähäkangas (osittain) sekä varajäsenet Ikkala (osittain), Kalliomäki, Kietäväinen (osittain), Melin (osittain), Pekkarinen, Siitonen (osittain), Valli ja Vihriälä (osittain).

Vastalauseita

I

Hallituksen verotuksen linja on kevyt niille, joilla on suuret tulot ja paljon varallisuutta tai joiden tulot ovat myyntivoittoja ja omaisuus-tuloja. — Raskas se on niille, joiden tuloista suuri osa menee pakosta kulutukseen.

Hallitus esittää liikevaihtoveron korottamista 16 %:sta 17 %:ksi, mikä merkitsee noin 2,5—3 miljardin markan veron lisäystä. Tuloveroperusteiden tarkistus samanaikaisesti vähentää verotuottoa 4 miljardia markkaa vuonna 1990. Näin paljastuu että valtaosa tuloveroasteikon kevennyksestä kerätään takaisin liikevaihtoverolla. — Kun tällä tavoin suurelta osin vain muutetaan veron perimistapaa, muuttuu

sen kohtaanto: veroja säilytetään pienituloisimpien kannettavaksi, samalla kun suurituloiset saavat helpotuksia.

Se, miten kivuttomasti hallitus on voinut tällaisesta linjasta sopia, osoittaa, että hallitukseen kuuluvilla puolueilla on yhtenäinen näkemys ja saumaton yksimielisyys. Yhdessä ja yksissä tuumin ne tätä tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden vastaista linjaa ajavat.

Ehdotamme,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hylättäisiin.

Helsingissä 13 päivänä lokakuuta 1989

Timo Laaksonen

Juhani Vähäkangas

II

Keskustan eduskuntaryhmä pitää periaatteessa oikeana verotuksen painopisteen hallitua siirtämistä kulutuksen, erityisesti ympäristöä rasittavan ja saastuttavan kulutuksen suuntaan. Keskustan mielestä tällaista muutosta ei saa suorittaa siten, että sen vaikutukset kohdistuisivat suhteellisesti raskaimpina pieni- ja keskituloisiin ja lapsiperheisiin.

Keskustan mielestä verotuksen painopisteen siirtäminen kulutuksen verotukseen edellyttää samalla pieni- ja keskituloisten ja lapsiperheiden tuntuvampaa tuloverotuksen keventämistä ja selvien tasokorotusten tekemistä kansalaisten perusturvaan.

Hallituksen veropoliittinen linja on kuitenkin miltei päinvastainen. Tuloverotuksen kevennykset ovat markkamääräisesti monin veroin pienempiä pienituloisten kohdalla kuin suurituloisimmilla. Tuloveron kevennyksistä jäävät lisäksi osattomiksi sadattuhannet eläkeläiset, opiskelijat ja muut pienituloiset. Linjalleen uskollisena hallitus ei muista viimeksi mainittuja väestöryhmiä edes perusturvan tasokorotuksilla.

Niinpä hallituksen esitys lvv:n korottamiseksi 1 prosenttiyksiköllä merkitsee verotaakan siirtämistä niiden harteille, joiden käytettävissä olevista tuloista suurin osa menee välttämättö-

myyshyödykkeiden hankkimiseen ja joille välittömän verotuksen muutokset tai perusturva eivät tuo minkäänlaista aineellisen toimeentulon lisää.

Keskustan eduskuntaryhmä ei voi tästä syystä hyväksyä esitettyä lvv:n korotusta. Lisäksi esityksen epäoikeudenmukaisuutta korostaa vielä se, että hallituksen talouspolitiikan muutkin virheet ollaan kaatamassa juuri samojen

pieni- ja keskituloisten ja nuorten asunovelallisten syliin. Näin on käymässä markkinakorkojen jo tapahtuneen rajun nousun vuoksi, ja näin uhkaa käydä myös peruskoron kohdalla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hylättäisiin.

Helsingissä 13 päivänä lokakuuta 1989

Mauri Pekkarinen
Kalevi Mattila

Hannu Tenhiälä
Jukka Vihriälä

Tytti Isohookana-Asunmaa
Timo Kietäväinen

